

Ministerstwo Zdrowia
Departament Prawny

Warszawa, 06 grudnia 2018

PRL.024.83.2018.BZ

Pan
Paweł Zielazny
pawelz@gumed.edu.pl

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na e-mail w sprawie wyjaśnienia, dlaczego zdaniem Ministerstwa Zdrowia zawód psychologa nie jest zaliczony do szeroko pojętej kategorii zawodów medycznych czy nauk o zdrowiu, Departament Prawny przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

Departament Prawny wskazuje, że w piśmie z dnia 9 października 2018 r. (znak: PRL.024.83.2018.BZZ) wyraźnie wskazano, że zawód psychologa nie jest zawodem medycznym – co wynika z obowiązujących przepisów prawa. Natomiast, w piśmie tym nie wyrażano stanowiska na temat zaliczenia tego zawodu do szerszej kategorii – zawodów nauk o zdrowiu, czy zawodów w ochronie zdrowia.

Zgodnie bowiem z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 160, z późn. zm.) **osoba wykonująca zawód medyczny to osoba uprawniona na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osoba legitymująca się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny.** Zatem zawodu psychologa (a nie zawodu lekarza, który ma specjalizację w dziedzinie psychiatrii) nie można zaliczyć do grupy zawodów medycznych bowiem:

1. Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz.U. poz. 763, z późn. zm.) w żadnym przepisie nie uprawnia psychologa do udzielania świadczeń zdrowotnych.

Tzw. „klasyczne” zawody medyczne takie jak: lekarz, lekarz dentysta, pielęgniarka i położna udzielają świadczeń zdrowotnych, natomiast wśród katalogu czynności składających się na wykonywanie zawodu psychologa, określonych w ustawie z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów nie wymieniono czynności polegających na udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Jednocześnie do form wykonywania zawodu psychologa wprowadzono wprawdzie psychoterapię, która jest jednym ze świadczeń zdrowotnych, delegowano jednak ministrowi właściwemu do spraw zdrowia obowiązek określenia w drodze rozporządzenia standardów stosowania psychoterapii przez psychologów wobec osób z chorobami i problemami zdrowotnymi określonymi w obowiązującej Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ogłaszanej przez Światową Organizację Zdrowia. Powyższe, ilustruje, przeświadczenie ustawodawcy o wyłączeniu psychologów z grupy zawodów medycznych, z wyjątkiem wąskiego obszaru wykonywania zawodu psychologa jakim jest prowadzenie psychoterapii (po odbyciu dodatkowego szkolenia w zakresie psychoterapii). Ponadto osoby legitymujące się tytułem magistra psychologii nie posiadają wykształcenia medycznego w rozumieniu rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (Dz.U. poz. 896). Dla określania czynności podejmowanych w ramach danego zawodu jako świadczeń zdrowotnych musi istnieć uzasadnienie w stosownych regulacjach prawnych. Takie ustawowe uzasadnienie istnieje wprost odnośnie do m.in.: lekarzy, pielęgniarek, położnych. Wskazuje się trzy podstawowe kryteria jakościowe odróżniające działalność medyczną od innej działalności na rzecz zdrowia: status naukowy, umocnienie w systemie legislacyjnym oraz posiadanie spójnego kodeksu etycznego. Natomiast w świetle obowiązującej ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, psycholog nie spełnia ww. kryteriów.

2. Psycholog w toku kształcenia nie nabywa fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny. Szeroko pojęta nauka psychologii nie znajduje się w zakresie i dziedzinie nauk medycznych, tylko w obszarze nauk społecznych co znajduje odzwierciedlenie m.in. w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2018 r. poz. 227).

Psycholodzy nie znajdują się w grupie specjalistów do spraw ochrony zdrowia oraz w grupie średniego personelu do spraw zdrowia. Wymogów tych nie spełnia nawet psycholog kliniczny, który znajduje się w grupie „psycholodzy i pokrewni”.

Ponadto Departament Prawny wskazuje, że czym innym jest kwestia zaliczenia zawodu psychologa do zawodów medycznych, a czym innym do, jak pisze Pan w swoim e-mailu, „szeroko pojętej kategorii nauk o zdrowiu”, czy też do grupy zawodów ochrony zdrowia. Terminy te są bowiem szersze i bardziej ogólne niż określenie „zawody medyczne”. Każdy zawód medyczny będzie zawodem ochrony zdrowia, ale nie każdy z tych zawodów będzie zawodem medycznym. Różnicę tę akcentuje rozróżnienie na wąskie i szerokie ujęcie świadczeń zdrowotnych w kontekście przedmiotu wykonywania zawodów medycznych. Zawody ochrony zdrowia łączą się z szerokim rozumieniem świadczeń zdrowotnych, wychodzącym poza działania typowo medyczne i koncentrujące się na profilaktyce oraz innych formach wspierania zdrowia. To że Narodowy Fundusz Zdrowia finansuje świadczenia psychologa wynika z przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1510, z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie, ale finansowanie to nie czyni automatycznie zawodu psychologa zawodem medycznym.

Niemniej jednak osoby posiadające tytuł magistra na kierunku psychologia pomimo tego, że nie posiadają wykształcenia medycznego mogą brać udział w realizacji określonych świadczeń zdrowotnych. W obowiązującym porządku prawnym bowiem nie wszystkie osoby dopuszczone do realizacji wybranych świadczeń gwarantowanych posiadają wykształcenie medyczne (np. wśród personelu realizującego świadczenia obejmujące diagnostykę i leczenie osób z zaburzeniami psychicznymi w szczególności psychotycznymi powyżej 18 roku życia wymieniono m.in. osobę posiadającą tytuł magistra na kierunku psychologia oraz obok terapeuty zajęciowego osobę legitymującą się innym niż w zakresie terapii zajęciowej wykształceniem, która dodatkowo uzyskała pozytywną opinię kierownika ośrodka prowadzącego terapię zajęciową dla chorych psychicznie po co najmniej rocznej praktyce w zakresie terapii zajęciowej w tym ośrodku zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz.U. poz. 1386, z późn. zm.).

Odnosząc się do osób posiadających wykształcenie psychologiczne należy jednak zaznaczyć, iż wykonywanie zawodu psychologa obejmuje szeroki obszar działań, który

nie jest wyłącznie związany z ochroną zdrowia, gdyż rynek usług psychologicznych dotyczy również oświaty, usług marketingowych czy konsultingowych. Wykonywanie zawodu psychologa obejmuje zatem szersze spectrum zagadnień począwszy od pomocy w rozwiązywaniu problemów polityki społecznej poprzez poradnictwo zawodowe, a skończywszy na doradztwie organizacyjnym i konsultingu dla menagerów.

Ponadto informuję, że wyróżnianie obok zawodów typowo medycznych zawodów ochrony zdrowia jest dokonywane również na poziomie ustawy, np. ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o konsultantach w ochronie zdrowia (Dz.U. z 2017 r. poz. 890, z późn. zm.), która obok dziedzin medycyny stanowi o „innej dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia”.

Jednocześnie Departament Prawny wskazuje, iż dokonana powyżej interpretacja nie ma charakteru wiążącego i jest wyłącznie odpowiedzią na Pana pytanie.

Z poważaniem,

Konrad Miłoszewski

Dyrektor

/dokument podpisany elektronicznie/